

OBRAZ DIECECJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ W „LISTACH PASTERSKICH” BISKUPA IGNACEGO JEŻA W LATACH 1972–1992

Lektura „Listów pasterskich” biskupa Ignacego Jeża pozwala odtworzyć obraz życia diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej. Biskup zarządzający Kościołem lokalnym podejmował się dzieła wyjątkowego. Budował strukturę życia religijnego na wielkim terenie od podstaw. „Listy” odzwierciedlają jego trud i poświęcenie, ale i pokazują bardzo konkretne sukcesy. W artykule tym pragnę przedstawić dwa nurty działań, jakim biskup Ignacy Jeż poświęcił duszpasterskie zaangażowanie: organizacja Kościoła diecezjalnego i kult maryjny. Osobnego opracowania naukowego wymaga realizacja programów duszpasterskich w diecezji i jej wpływ na tworzenie lokalnego Kościoła jako wspólnoty.

1. Organizacja Kościoła Koszalińsko-Kołobrzeskiego

W *Odezwie Biskupa Ordynariusza do kapłanów nowej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*¹, przekazał on kapłanom nowo utworzonej diecezji informacje dotyczące podziału Kościoła na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski. Ojciec Święty Paweł VI „spełniając prośby całej Polski – skoro tylko zaistniały ku temu odpowiednie warunki – uregulował kanonicznie organizację Kościelną na Ziemiach Zachodnich i Północnych, tworząc między innymi nową diecezję koszalińsko - kołobrzeską, włączając ją do kościelnej prowincji gnieźnieńskiej, mianując mnie jej ordynariuszem i ustanawiając kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie kościołem katedralnym, a kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu – prokatedralnym”² Informacja powyższa przekazana była wiernym diecezji w komunikacie ze 131 Konferencji Episkopatu Polski. Z radością podkreślił, że powstający na tych ziemiach Kościół wskrzesza tradycję biskupstwa w Kołobrzegu utworzonego w 1000 ro-

---

¹ *Odezwa Biskupa Ordynariusza do kapłanów nowej Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, w: I. Jeż, *Listy Pasterskie oraz komunikaty do kapłanów i wiernych diecezji w latach 1972–1988*, Szczecin 1989, s. 5.

² Tamże, s. 5.

ku przez biskupa Reinberna. Jest to wyzwanie dla wspólnoty kapłańskiej wraz z biskupem Ordynariuszem, aby spełniana tutaj posługa była wykonywana „w sposób godny Ewangelii Chrystusowej” (Flp 1, 27)³ W piśmie tym autor podziękował kapłanom za nadesłane na adres księdza biskupa i nowej Kurii Biskupiej gratulacje i słowa uznania. Wspomina o nowej Kurii Biskupiej, ale nie podaje okoliczności jej powstania oraz osób, które powołane zostały do pracy w niej.

Do duchownych i wiernych całej diecezji biskup Ordynariusz skierował *List Pasterski Biskupa Koszalińsko-Koło-brzeskiego do duchowieństwa i wiernych* z dnia 21.09.1972 roku⁴ W nim przedstawił się diecezji: „IGNACY z Bożego zmiłowania i łaski Stolicy Apostolskiej pierwszy biskup koszalińsko-koło-brzeski Duchowieństwu i wiernym pozdrowienie i błogosławieństwo w Panu!”⁵

Po pozdrowieniu autor ukazał słuchaczom historyczną przynależność ziem nowej diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej w roku 1000 do biskupstwa w Koło-brzegu. Następnie cytując fragment kazania ks. Kardynała Wyszyńskiego z dnia 26.08.1972 roku, uzasadnił dlaczego po II wojnie światowej powrócił na te tereny Kościół katolicki: „Razem z Narodem polskim wrócił na te ziemie Kościół Katolicki, bo tak już zawsze w naszej historii bywało, że istniało nie tylko ścisłe powiązanie między Kościołem i Narodem, ale i niezwykle owocna współpraca”⁶

Ksiądz biskup przybliżył też naukę Soboru Watykańskiego II dotyczącą tradycji: „dla wierzących jest pewne, że ów ogromny wysiłek, przez który ludzie starają się w ciągu wieków poprawić warunki swego bytowania, wzięty sam w sobie odpowiada zamierzeniu Bożemu”⁷ Powstająca diecezja łączy w swojej działalności to, co stare i nowe. Bo „nauka chrześcijańska nie odwraca człowieka od budowania świata i nie zachęca go do zaniedbywania dobra bliźnich, lecz raczej silniej wiąże go obowiązkiem wypełniania tych rzeczy”⁸

Kończąc, autor listu przedstawił program pracy w nowej diecezji Koszalińsko-Koło-brzeskiej. Wyraził go w trzech punktach: 1. uszanować to, co stare i zamierzyć, ale równocześnie budować i otoczyć opieką to, co nowe; 2. uszanować staropolski zwyczaj, tradycją od wieków przekazywany – ten dotyczący ogniska domowego, ale równocześnie budować nową rodzinę; 3. uszanować każdego starego człowieka, szczególnie staranego chorobą i ciężką pracą, ale równocześnie otoczyć najtroskliwszą opieką nowe poczynające się pod sercem matki życie⁹

³ Por. Tamże, s. 6.

⁴ Tamże, s. 8.

⁵ Tamże.

⁶ Tamże, s. 9.

⁷ Tamże, s. 11, por. KK 34.

⁸ Tamże, por. KK 34.

⁹ Por. Tamże, s. 12.

Rozległy teren diecezji wymagał erygowania wielu nowych parafii w celu umożliwienia wiernym uczestniczenia w niedzielnej Mszy św. i w katechezie. Wielką pomocą w organizowaniu struktur administracyjno-duszpasterskich diecezji był stan przejęty z Administracji Apostolskiej w Gorzowie, który skupiał 16 dekanatów. Znajdowały się w nich 23 parafie, w których duszpasterstwo prowadził ksiądz proboszcz i wikariusze. Pasterz diecezji znał dobrze korzenie ludności, która zamieszkiwała granice nowej diecezji. „Wprawdzie mieszkańcami tego terenu są ludzie zebrani z całej Polski, ale przecież 28 lat żyjący razem (...). Ale połowa naszej nowej diecezji, to ludzie już na jej terenie urodzeni. To ludzie młodzi, którzy Koszalin, Kołobrzeg, Słupsk czy Szczecinek nazywają swoim miastem, bo tu się urodzili, tu do szkół chodzili i tutaj też pracują. To są ich rodzinne strony, tu jest ich rodzinny dom”¹⁰

Rok 1974 ogłoszony przez Ojca Świętego Rokiem Świętym zapisał się w historii diecezji bardzo pomyślnie. Z dniem 1 stycznia tego roku Kuria Biskupia w Koszalinie uzyskała pozwolenie władz państwowych na rozpoczęcie pracy w nowym gmachu przy ulicy Związku Walki Młodych 25. W tym czasie na własność Kościoła Koszalińsko-Kołobrzeskiego przekazany został kościół pw. św. Józefa i plebania przy ulicy Bolesława Chrobrego 7 w Koszalinie¹¹

W tym samym roku biskupem pomocniczym w pasterskiej posłudze organizującej się diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej został mianowany ksiądz kanonik Tadeusz Werno, dotychczasowy proboszcz w Świdwinie. Decyzją Ojca św. Jana Pawła II drugim biskupem pomocniczym w 1984 roku mianowany został Rektor Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie ksiądz doktor Piotr Krupa.

Kolejną instytucją diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, którą erygował ksiądz biskup Ordynariusz 31 lipca 1978 roku, była Koszalińska Kapituła Katedralna¹² Ksiądz prałat Józef Jarnicki mianowany został Prepozytem Kapituły. Z chwilą powołania Kapituły Katedralnej przestała istnieć Konsulta diecezjalna, która do tego czasu spełniała zadania kapituły¹³ W *Komunikacie* z dnia 02.08.1978 r. autor listu wyjaśnia diecezjanom zadania, jakie w życiu kościoła lokalnego spełnia nowa instytucja: „Kapituła jest w diecezji senatem, gromadzącym księży zasłużonych, oraz ciałem doradczym w sprawach przewidzianych przez Prawo Kościelne” Niedomaganiem w funkcjonowaniu młodej diecezji był według niego ciągle brak Diecezjalnego Seminarium Duchownego i Sądu Biskupiego¹⁴

¹⁰ Por. Tamże, s. 15–17.

¹¹ Por. Tamże, s. 35.

¹² Por. Tamże, s. 89.

¹³ Por. Tamże.

¹⁴ Por. Tamże.

W *Liście Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego* z dnia 1. 06. 1979 r. przekazana została informacja, że utworzony został Sąd Biskupi Koszalińsko-Kołobrzeski. Jego oficjałem mianowany został ksiądz prałat Józef Jarnicki. We wspomnianym liście ksiądz biskup informuje także o utworzeniu dwóch oddzielnych parafii w Koszalinie – katedralnej i św. Józefa. Natomiast dla wierznych z dzielnicy Koszalin – Rokosowo powstał punkt duszpasterski przy ulicy Norwida 8¹⁵

Po ośmiu latach istnienia diecezji spełniło się największe pragnienie księdza biskupa Jeża. Dnia 6 grudnia 1980 roku Wojewoda koszaliński przekazał mu decyzję pozwalającą na budowę Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie. Pasterz diecezji wielokrotnie w swoich listach, szczególnie z okazji uroczystości św. Jadwigi, mówił o potrzebie powstania Seminarium Duchownego w diecezji: „(...) stoi przed nami jeszcze ciągle nie rozwiązany problem rezydencji biskupiej i budowy w dalszym planie Seminarium Duchownego, tak bardzo diecezji potrzebnego”¹⁶ Przez dziewięć lat klerycy diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej kształcili się w seminariach diecezji gorzowskiej, poznańskiej, gnieźnieńskiej i pelplińskiej.

Powstaniu oraz funkcjonowaniu Seminarium Duchownego w Koszalinie – Wilkowie poświęcony był *List Pastorski Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego w sprawie budowy Diecezjalnego Seminarium Duchownego w Koszalinie* z dnia 16. 10. 1981 r.¹⁷ W nim wierni diecezji zostali poinformowani, że dnia 25 marca 1981 roku biskup Ordynariusz erygował Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. Przez ukazanie roli serca w organizmie człowieka autor listu przybliżył wiernym pojęcie seminarium wyrażone w dekrecie Soboru Watykańskiego II o formacji kapłanów: „Wszyscy wreszcie (...) winni uważać seminarium za serce diecezji”¹⁸ Dzięki przychylności władz wojewódzkich diecezja otrzymała w południowej części Koszalina teren pod budowę Seminarium. Patronem Seminarium koszalińskiego został św. Jan Kanty, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego¹⁹

Wielką pomocą w budowie seminarium, która wymagała dużych nakładów finansowych, służyły zagraniczne fundusze kościelne, jak również diecezje polskie: katowicka, łódzka, opolska i przemyska. Szczególnie w dzieło to zostali zaangażowani kapłani diecezji, którzy corocznie dziesięć procent z ofiar zebranych podczas wizyt duszpasterskich przeznaczali na budowę Seminarium i no-

¹⁵ Por. Tamże, s. 101.

¹⁶ Tamże, s. 23.

¹⁷ Por. Tamże, s. 134–138.

¹⁸ Tamże, 134; por. DFK 5.

¹⁹ Por. Tamże, s. 137.

wych kościołów²⁰ Zadanie wspierania finansowego budowy Seminarium podjęła z inicjatywy Ordynariusza cała diecezja. W każdą pierwszą niedzielę miesiąca zbierane były w kościołach diecezji pieniądze na budowę Seminarium i nowych obiektów sakralnych. Ksiądz biskup wielokrotnie ogłaszał dodatkowe zbiórki pieniężne na ten cel²¹

Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska od chwili powstania nie posiadała własnego prawa partykularnego, dlatego korzystała z zarządzeń wydanych w 1945 roku dla diecezji gorzowskiej. Dnia 6 czerwca 1985 r. ksiądz biskup Ignacy Jeż *Listem Pasterskim Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego zapowiadającym zwołanie I Synodu Diecezjalnego* zapowiedział rozpoczęcie prac, zmierzających do zebrania istniejącego prawa diecezji²² Chodziło o podniesienie poziomu życia religijnego, zebranie i ujednoczenie prawa partykularnego oraz różnych zwyczajów młodej diecezji. Dodatkowym impulsem do podjęcia tego zadania było ogłoszenie przez Jana Pawła II w 1983 roku nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego. Po siedmiu sesjach plenarnych zakończył się I Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. W swoich statutach ujął obowiązujące prawo. Statuty synodalne zostały zatwierdzone przez księdza biskupa Ignacego Jeża 9 grudnia 1989 roku i tym samym zyskały obowiązującą moc prawną²³

Największym wydarzeniem historycznym i religijnym w życiu diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej, nad którą władzę pasterską sprawował biskup Ignacy Jeż, była wizyta papieża Jana Pawła II w czasie IV pielgrzymki do Polski, która trwała w dniach od 1 do 9 czerwca 1991 roku. Pierwszym miastem w programie pielgrzymki był Koszalin. W *Liście Pasterskim na Wielki Post 1991 roku*²⁴ biskup ordynariusz zachęcił wiernych do duchowego przygotowania. Przedstawił również dokładny plan pobytu Papieża w Koszalinie w dniach 1 – 2 czerwca tego roku. Głównymi punktami w dniu 1 czerwca miały być:

- powitanie Ojca świętego na lotnisku w Zegrzu Pomorskim;
- poświęcenie Wyższego Seminarium Duchownego w Koszalinie i Sanktuarium Maryjnego na Górze Chełmskiej;
- uroczysta Msza św. przy kościele pw. Ducha Świętego w Koszalinie;
- z okazji pierwszej soboty miesiąca Papież miał przewodniczyć w nabożeństwie różańcowym w katedrze koszalińskiej. Następnie w niedzielę 2 czerwca, Ojciec święty miał spotkać się z żołnierzami Wojska Polskiego na lotnisku w Zegrzu Pomorskim, skąd miał odlecieć do Rzeszowa.

²⁰ Por. Tamże, s. 138.

²¹ Por. Tamże, s. 137–138.

²² Por. Tamże, s. 214.

²³ Por. I. Jeż, *List Pasterski Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego na zakończenie I Synodu Diecezjalnego*, w: *I Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, Koszalin 1990.

²⁴ LP, z dnia 25.01.1991 r., AKK-K.

Analiza „Listów Pasterskich” Biskupa I. Jeża ukazuje pełny rozwój i prawdziwy obraz diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej na przestrzeni dwudziestu lat. Jest to Kościół zorganizowany administracyjnie i przygotowany do prawidłowego wypełniania misji ewangelizacyjnej. Rozwija się w parafiach działalność duszpasterska i katechetyczna prowadzona przez księży diecezjalnych, zakonnych, siostry zakonne i ludzi świeckich. Lektura „Listów Pasterskich” przekonuje również, że diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska jest wspólnotą, w której wierni czują się zintegrowani z terenem Pomorza Środkowego i Kościołem lokalnym powadzonym przy wielorakiej działalności pasterskiej pierwszego ordynariusza, biskupa I. Jeża.

2. Kult maryjny w diecezji

W granicach, utworzonej w 1972 roku Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej znalazła się miejscowość Skrzatusz, położona w jej południowej części. W Skrzatuszu znajduje się barokowy kościół, a w nim drewniana figurka Matki Bożej Bolesnej. Przedstawia ona Maryję trzymającą na kolanach zdjęte z krzyża ciało swojego Syna. W oparciu o przywilej króla polskiego Jana III Sobieskiego z dnia 20.04.1690 r. rozpoczęto budowę nowego kościoła parafialnego w stylu włoskiego baroku, który ukończono w 1696 r. Podczas reformacji kościół w Skrzatuszu posiadał wyjątkowe znaczenie ze względu na figurkę Matki Boskiej Bolesnej, która od roku 1575 była celem licznych pielgrzymek. Jezuici wykorzystali charakter miejscowości rozwijając pobożność maryjną w dekanacie waleckim. Przeciwwstawiali się w ten sposób reformacji, która usuwała kult maryjny. Biskup poznański J.S. Witwicki w 1697 r. kanonicznie uznał figurę Matki Bożej za cudowną. Historia cudownej figury Matki Boskiej zawiera liczne opisy doznanych za Jej pośrednictwem łask i cudów uznanych przez władze kościelne²⁵

Sanktuarium skrzatuskie i jego historia, znalazło swoje miejsce w „Listach pasterskich” księdza biskupa Ignacego Jeża²⁶ Już w dwa lata po powstaniu diecezji, 15 sierpnia 1974 roku został wznowiony ruch pielgrzymkowy do Sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Skrzatuszu. W roku 1981 decyzją księdza biskupa odpust diecezjalny w sanktuarium maryjnym w Skrzatuszu został przeniesiony na niedzielę po 15 września²⁷ Od tego czasu biskup Ordynariusz zapraszał co roku wiernych do udziału w pielgrzymkach z parafii na odpust diece-

²⁵ Por. L. Bończa-Bystrzycki, *Dekanat walecki w I poł. XIX w.*, „KKWD” (1979), s. 234–249; tenże, *Dekanat walecki w XVI–XVII w.*, „KKWD” (1985), s. 145–146.

²⁶ Por. I. Jeż, *Listy Pasterskie...*, dz. cyt., s. 129–133.

²⁷ Por. Tamże, s. 131.

zjalny²⁸ W listach tych zachęcał wiernych do dziękczynienia Bogu za pośrednictwem Maryji: „(...) by wspólnie złożyć dziękczynienie za wspaniały dzień, jaki przeżyliśmy 1 czerwca w Koszalinie; by podziękować za młodzieżowe spotkanie na Jasnej Górze; by podziękować za tegoroczne zbiory, których zewnętrzny wyrazem niech będą i w tym roku dożynkowe wieńce złożone u stóp Skrzatuskiej Pani”²⁹ Ukazywał też Matkę Bożą jako wzór żywej wiary dla Kościoła: „Patrzmy dlatego na ten wzór i przykład Maryi w tajemnicy Chrystusa Pana, jako na tę, która jest łaski pełna, jako na błogosławioną, która uwierzyła (...)”³⁰ Odpust ten z roku na rok gromadził coraz większą liczbę wiernych oraz przedstawicieli Episkopatu. Szczytowym momentem w dziejach sanktuarium była koronacja figury Matki Bożej Bolesnej w 1988 roku. Aktu tego dokonał Ks. kard. Józef Glemp, Prymas Polski³¹ W Listach Pasterskich lub zaproszeniach do udziału w Odpuście diecezjalnym biskup każdego roku wspominał o pieszej pielgrzymce koszalińsko-kołobrzeskiej, która w dniach od 1 do 13 sierpnia zmierzała ze Skrzatusza na Jasną Górę. „Potrafiła nasza pielgrzymka diecezjalna przejść pieszo w pierwszej połowie sierpnia ze Skrzatusza na Jasną Górę w liczbie przeszło 3000 uczestników, z 38 księżmi i tyluż klerykami wyprawiona w drogę przez ks. Biskupa Tadeusza i wprowadzona przez niego do Częstochowy”³² W pielgrzymce oprócz księży, kleryków i sióstr zakonnych brała udział szczególnie młodzież, a także osoby starsze.

Pod koniec lat osiemdziesiątych biskup ordynariusz podjął próbę odnowienia kultu maryjnego na Górze Chełmskiej, która w początkach chrześcijaństwa na tych ziemiach była żywym ośrodkiem kultu maryjnego, słynnego w całej Europie. Po pięciu wiekach, w roku 1990 powstało tam Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej, nad którym opiekę sprawuje Szentszacki Instytut Sióstr Maryi. Poświęcił je w dniu 1 czerwca 1991 roku, w czasie pobytu w Koszalinie, Ojciec św. Jan Paweł II³³

Obok diecezjalnych sanktuariów maryjnych szczególne miejsce w pobożności maryjnej diecezji, odgrywał kult Matki Bożej Częstochowskiej. W roku 1982 sanktuarium jasnogórskie obchodziło jubileusz 600-lecia obecności cudownego obrazu Matki Bożej. Była to uroczystość, do której przygotowywał się

---

²⁸ Por. Tamże, 129, 148, 178, 195, 241, 245, 286, 291, 293; LP z dnia 16.08.1989 r., AKK-K; *Słowo Pasterskie* z dnia 15.09.1991 r., AKK-K.

²⁹ I. Jeż, *Słowo Pasterskie z zaproszeniem do Skrzatusza na niedzielę, dnia 15.09.1991 r.*, AKK-K.

³⁰ LP z dnia 16.08.1989 r., AKK-K.

³¹ Por. Tamże, 286.

³² Tamże, 270-274, 195, 241; LP, z dnia 16.08.1989, B2-4/89, AKK-K.

³³ Por. I. Jeż, *List Pasterski Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego na Wielki Post 1991, roku pielgrzymki Jana Pawła II do Koszalina*, z dnia 25.01.1991 r., AKK-K.

Kościół w Polsce przez sześć lat. Jubileuszowe obchody na Jasnej Górze przeżywane były w dniach 15 i 26 sierpnia tegoż roku. W radosnym jubileuszu Kościoła w Polsce udział wzięła również Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska. W tym roku biskup pisał: „Cieszyliśmy się tam obecnością prawie dwutysięcznej grupy pielgrzymów z naszej diecezji, która z przeszło 20 kapłanami szła pieszo z Torunia do Częstochowy, by w ramach pomorskiej pielgrzymki pieszej trudy swoje i ofiary złożyć u Tronu naszej Królowej. Trudno zliczyć wszystkich naszych diecezjan, którzy ze swoim Biskupem na czele, brali udział w głównych uroczystościach jubileuszowych w dniu 26 sierpnia, by dać dowód jak bardzo z Jasnogórskim Obrazem jesteśmy związani w naszym religijnym życiu”³⁴ Wierni, którzy nie mieli okazji nawiedzić sanktuarium w Częstochowie, zostali przez biskupa zaproszeni na pielgrzymkę do diecezjalnego sanktuarium w Skrzatuszu. Mogli w ten sposób świętować jubileusz 600-lecia obecności wizerunku Matki Bożej na Jasnej Górze. Korzystając z okazji autor zaproszenia wyjaśnił istotę chrześcijańskiego pielgrzymowania: „Chrześcijanin – to człowiek – „w drodze” – „viator”, jak to określa język łaciński. Każda pielgrzymka ma nam to przypomnieć, ma nam cały sens i pełne znaczenie tego określenia przypominać, by móc wyciągnąć z tego wszystkie praktyczne dla życia religijnego wnioski. Dlatego Kościół zachęca do odbywania pielgrzymek, które należą do jednych z najbardziej charakterystycznych cech życia chrześcijańskiego”³⁵

W dniach 14–21 lipca 1983 roku, na zakończenie jubileuszowych uroczystości kopia Jasnogórskiego Obrazu Matki Bożej nawiedziła nadmorskie miejscowości diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej: Lębork, Łebę, Słupsk, Ustkę, Darłowo, Koszalin i Kołobrzeg. W *Słowie Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego z okazji peregrynacji Matki Bożej w kopii Jej Jasnogórskiego Obrazu*³⁶, uzasadnił wiernym potrzebę kultu maryjnego: „Bo tak rozumiemy te spotkania z Matką Bożą. Jako spotkania z Nią, w czym pomaga nam Jej Cudowny Obraz”³⁷ Biskup zachęcił, aby przeżycia związane z peregrynacją wyraziły wdzięczność Matce Najświętszej za drugą pielgrzymkę Jana Pawła II do Ojczyzny³⁸

W każdej diecezji w Polsce od 1957 roku odbywało się pielgrzymowanie obrazu Nawiedzenia Matki Bożej Częstochowskiej. Obraz ten po przebyciu wszystkich diecezji polskich od 1957 r. w ostatnim roku jubileuszowym 1983, miał dodatkowo odbyć swoistą pielgrzymkę po katedralnych kościołach wszystkich diecezji polskich. W diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej miało to

³⁴ I. Jeź, *Listy Pasterskie...*, dz. cyt., s. 148.

³⁵ Tamże, s. 149.

³⁶ Tamże, s. 176–178.

³⁷ Tamże, s. 177.

³⁸ Por. Tamże.

mieć miejsce od 25 listopada do 1 grudnia 1982 roku. O wydarzeniu tym, bardzo ważnym dla życia duchowego diecezji, wierni zostali poinformowani *Listem Pasterskim Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego przygotowującym diecezję do Nawiedzenia Matki Najświętszej poprzez Jej Jasnogórski Obraz w ostatnim tygodniu listopada R.P. 1982*³⁹ Obraz Matki Bożej, w drodze do katedry koszalińskiej, miał nawiedzić następujące miejscowości diecezji: Złotów, Szczecinek, Słupsk, Koszalin, Kołobrzeg, Białogard oraz Sanktuarium Matki Boskiej Bolesnej w Skrzatuszu. We wspomnianym liście biskup zachęcał wiernych, a szczególnie ludzi młodych pierwszy raz przeżywających spotkanie z Obrazem Jasnogórskiej Pani, aby „złożyć u stóp Matki Bożej wszystkie swoje troski i kłopoty, podziękowanie za dotychczasową opiekę oraz prosić Ją o pośrednictwo Bożej łaski w sprawach codziennego naszego życia”⁴⁰ Biskup zachęcił również, aby przeżywana w tych dniach radość widoczna była także w zewnętrznych formach. „Zgotujmy Jej prawdziwie królewskie przyjęcie: – przystrajajmy na czas Jej pobytu u nas wszystkie domy – niech trasa Jej Nawiedzenia świadczy, że to wierne dzieci witają swoją Najlepszą Matkę”⁴¹ Słowa księdza biskupa związane z przygotowaniem, do nawiedzenia diecezji przez Matkę Bożą wyznaczały wiernym konkretne zadania. Wskazywały potrzebę sakramentu pokuty jako drogę do odnowy życia chrześcijańskiego. Budziły nadzieję i zachęcały do zawierzenia Maryi w trudnym okresie stanu wojennego. Wychowywały do troski o Kościół i Ojca św. poprzez modlitwę. Budziły świadomość odpowiedzialności za klimat wychowania w rodzinnym domu oraz budowanie dobrej więzi sąsiedzkiej⁴²

Rok 1987 ogłoszony został przez Ojca św. w całym Kościele Rokiem Maryjnym. Głównym jego celem było przygotowanie do obchodów dwutysięcznego jubileuszu Narodzenia Pana Jezusa. Zwrócono uwagę na wielką rolę Maryi w dziele Odkupienia. Od 1986 roku w Kościele w Polsce rozpoczęto dalsze przygotowanie do tego jubileuszu przez rozważanie w kolejnych latach tajemnic różańca świętego. W roku 1987 rozważana była druga tajemnica radosna – Nawiedzenie św. Elżbiety przez Najświętszą Maryję Pannę. Wprowadzenia do tego tematu dokonał ordynariusz w *Liście Pasterskim Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego na Wielki Post Roku Pańskiego 1987*⁴³ Przekazał przy tej okazji radosną wiadomość, że uwieńczeniem obchodu Roku Maryjnego będzie ukoronowanie w diecezjalnym sanktuarium w Skrzatuszu figury Matki Bożej

---

³⁹ Por. Tamże, s. 150–154.

⁴⁰ Tamże, s. 152.

⁴¹ Tamże.

⁴² Por. Tamże, s. 153.

⁴³ Por. Tamże, s. 256.

Bolesnej w dniu 18 września 1988 roku⁴⁴ Temat roku podjęty został także w *Liście Pasterskim Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego na uroczystość Ześlania Ducha Świętego R.P. 1987*⁴⁵ oraz *Liście Pasterskim Biskupa Koszalińsko-Kołobrzeskiego na XV-lecie Diecezji* przez misje parafialne.

Każdy człowiek do pełnego rozwoju osobowości potrzebuje ideału osobowego. Podobnie jest w życiu religijnym. Dlatego Biskup I. Jeź jako wzór i ideał życia chrześcijańskiego przedstawiał wiernym diecezji Matkę Bożą. W tym celu odnowił kult maryjny w sanktuarium w Skrzatuszu i na Górze Chełmskiej. Podkreślał również święta i uroczystości maryjne w roku liturgicznym i wydarzenia o charakterze maryjnym przeżywane w Polsce i w Kościele powszechnym. Wszystko to zmierzało do duchowego rozwoju wiernych i integracji diecezjan poprzez pielgrzymki do sanktuariów.

---

⁴⁴ Por. Tamże.

⁴⁵ Por. Tamże, s. 263.